

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՒՆՎԱՐ-ՀՈՒՆԻՍ 2024

Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն (ԿԽՄԿ) չեզոք, անկողմնակալ և անկախ կազմակերպություն է, որը մարդասիրական պաշտպանություն և աջակցություն է տրամադրում զինված ընդհարումներից և բռնության այլ իրավիճակներից տուժած անձանց: 1992 թ.-ից ի վեր ԿԽՄԿ-ն մարդասիրական գործունեություն է ծավալում տարածաշրջանում աջակցելով հակամարտությունից տուժած անձանց, նպաստելով միջազգային մարդասիրական իրավունքի (ՄԻԻ) տարածմանը և կիրարկմանը և հանդես գալով որպես չեզոք միջնորդ հակամարտության կողմերի միջև:

Երևանում ԿԽՄԿ պատվիրակության և Գորիսում ենթապատվիրակության միջոցով շարունակական աջակցություն ենք ցուցաբերում Ղարաբաղյան հակամարտության 2020-2023 թթ.-ի սրացումների հետևանքով տուժած անձանց: Շարունակում ենք իրագործել սահմանամերձ համայնքների դիմակայության ամրապնդման ծրագրեր:

Աջակցել ենք հակամարտության սրացումների հետևանքով անհայտ կորած անձանց ընտանիքներին: 2022թ.-ի նոյեմբերից մեկնարկել ենք Սատարման ծրագիրը հիմնվելով այն ընտանիքների կարիքների գնահատման վրա, ում հարազատներն անհետացել են 2020թ. հակամարտության սրացման առնչությամբ: Բացի այդ, Հայաստանի պատկան մարմիններին տրամադրել ենք տեխնիկական և նյութական, այդ թվում դատաբժշկական փորձագիտական աջակցություն նպաստելու աշխատանքների հետ արժանապատիվ վարվեցողությանը և հակամարտության կամ արտակարգ այլ իրավիճակների հետևանքով անհայտ կորած անձանց ձակատագրերի պարզմանը: Աշխատել ենք նաև սահմանամերձ համայնքներում անհետաձգելի բուժօնության հասանելիությունն ամրապնդելու ուղղությամբ խթանելով բուժանձնակազմի գիտելիքների ու առողջապահական կենտրոնների նյութական կարողությունների զարգացումը:

Շարունակել ենք այցելել հակամարտության սրացումների առնչությամբ պահվող այն անձանց, որոնց պահման փաստը հաստատվել է համապատասխան իշխանությունների կողմից: Այցելությունների ընթացքում մշտադիտարկել ենք նրանց հանդեպ վերաբերմունքը և ազատագրվման պայմանները, նպաստել ընտանիքների հետ կապի հաստատմանը: Իշխանությունների համաձայնությամբ ազատագրված անձանց կապը ընտանիքների հետ պահպանվել է Կարմիր խաչի նամակների, հեռախոսազանգերի, բանավոր և տեսաձայնագրված հաղորդագրությունների միջոցով:

Անհայտ կորած և ազատագրված անձինք, աճյունների հետ վարվեցողություն

Շուրջ 780 զանգ և այց ենք ունեցել Երևանի և Գորիսի գրասենյակներում՝ հակամարտության սրացումների արդյունքում ընտանիքների բաժանման առնչությամբ:

61 ընտանիք դիմել է՝ իրենց անհայտ կորած հարազատների ճակատագիրը պարզելու խնդրանքով, և բացել որոնման հայտեր:

380 անձ դեռևս անհայտ կորած է համարվում հակամարտության 2020-2023 թթ. սրացումների հետևանքով՝ ընտանիքների կողմից ստացված դիմումների համաձայն: ԿԽՄԿ-ն շարունակում է աշխատել համապատասխան կառույցների հետ՝ որոնման և նույնականացման գործընթացը դյուրացնելու և ընտանիքներին հուզող հարցերին պատասխաններ տալու ուղղությամբ:

275 բանավոր, տեսաձայնային և գրավոր Կարմիր խաչի հաղորդագրություններ են փոխանցվել հակամարտության սրացումների առնչությամբ ազատագրվածների և նրանց ընտանիքների միջև: Ավելին, ԿԽՄԿ-ն կանոնավոր կերպով այցելում է գինված հակամարտության առնչությամբ պահվող անձանց՝ դիտարկելով ազատագրված պայմանները և նրանց նկատմամբ վերաբերմունքը, ինչպես նաև նպաստելով հարազատների հետ նրանց կապի պահպանմանը:

17 հանդիպում՝ 12 հոգեաշխարհային աջակցության և հինգ տեղեկատվական, անցկացվել է անհայտ կորածների ընտանիքների համար Սատարման ծրագրի շրջանակում Արմավիրի, Լոռու և Կոտայքի մարզերում:

3 անձ Ղարաբաղից տեղափոխվել է Հայաստան ԿԽՄԿ աջակցությամբ:

9 ներկայացուցիչ Հայաստանի քննչական կոմիտեից, Պաշտպանության նախարարությունից, ՆԳՆ փրկարար ծառայությունից և Դատաբժշկական գիտագործնական կենտրոնից (ԴԲԳԿ) մասնակցել է զանգվածային տուժածներով պատահարների շրջանակում անցկացվող դասընթացներին:

1 SeqStudio Flex գենետիկական անալիզատոր է նվիրաբերվել ԴԲԳԿ ԴԼԹ լաբորատորիային:

2 գենետիկ փորձագետ ԴԲԳԿ ԴԼԹ լաբորատորիայից մասնակցել է Թբիլիսիի ԿԽՄԿ գենետիկայի կենտրոնի եռօրյա դասընթացին, որն առնչվում էր խնդրահարույց հետմահու նմուշների ԴԼԹ

պրոֆիլների գենետիկական վերլուծությանն ու մեկնաբանությանը:

6 գենետիկ փորձագետ ԴԲԳԿ ԴԼԹ լաբորատորիայից մասնակցել է Հայաստանում փորձաքննությունների ազգային բյուրոյի, «GTH DNA Consulting» ընկերության, Ինտերպոլի և «Eura DNA»-ի կողմից կազմակերպված «Հայաստանում դատական ԴԼԹ ծրագրերի խթանում» համաժողովին:

5 գենետիկ փորձագետ ԴԲԳԿ ԴԼԹ լաբորատորիայից մասնակցել է Փորձաքննությունների ազգային բյուրոյի, ThermoFisher-ի և Eura DNA-ի կողմից կազմակերպված՝ Դատաբժշկական ԴԼԹ-ի վերաբերյալ տարածաշրջանային վերապատրաստման դասընթացին:

1,508 շնչադիմակ, 10 դիախերձման փաթեթ, 15 սառցարան, SS սարքավորումների յոթ հավաքածու, մեկ լաբորատոր գրասեղան և կահույք է նվիրաբերվել ԴԲԳԿ լաբորատորիային:

Դատաբժշկական պաթոլոգիայի վերաբերյալ գործնական դասընթաց է կազմակերպվել՝ ԴԲԳԿ դիախերձարանի կառավարման համակարգին և որակի վերահսկմանն աջակցելու նպատակով:

Մաքրման պարագաներ և նվիրաբերվել Գորիսի դիախերձարանին:

SeqStudio Flex գենետիկական անալիզատոր է նվիրաբերվել ԴԲԳԿ ԴԼԹ լաբորատորիային:

Հոգեկան առողջություն և հոգեաշխարհային աջակցություն (ՀԱՀՄԱ)

1,699 անձ ստացել է հոգեկան առողջության և հոգեաշխարհային աջակցություն:

132 անձ՝ տուժած բռնությունից, մասնակցել է տեղեկատվական հանդիպումների:

1329 անձ, այդ թվում՝ Ղարաբաղից Հայաստան տեղափոխված անձինք և սահմանամերձ համայնքներում բնակվող անձինք, մասնակցել են Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության (ՀԿԽԸ) հետ համատեղ կազմակերպված խմբային հանդիպումներին՝ նվիրված քաղաքացիական բնակչության տարբեր շերտերի վրա գինված ընդհարումների թողած հոգեբանական հետևանքներին:

136 անդամ անհայտ կորածների ընտանիքներից հոգեբանական աջակցություն է ստացել տնայցերի կամ աջակցության խմբերի միջոցով:

14 խմբային ՀԱՀՄԱ հանդիպում է կազմակերպվել Հայաստանի տարբեր մարզերում՝ ներառյալ անհայտ կորածների **52** ընտանիքների **80** անդամների համար:

354 խմբային ՀԱՀՄԱ հանդիպում է կազմակերպվել Հայաստանի

տարբեր մարզերում՝ ներառյալ անհայտ կորածների ընտանիքների համար կազմակերպված 34 հանդիպում:

8 անձ՝ հակամարտության առնչությամբ նախկինում պահվող, օգտվել է անհատական հոգեբանական աջակցությունից և մասնակցել ՀԱՀՄԱ խմբային հանդիպումներին:

4 ընտանիք՝ անհայտ կորածի հարազատներ, մասնակցել է հոգեբանական աջակցության անհատական հանդիպումներին:

10 բուժաշխատող Գորիսի հիվանդանոցից մասնակցել է «Օգնիր օգնողին» յոթ դասընթացներից բաղկացած դասընթացների շարքին:

18 հոգեբան և 13 ֆիզիոթերապևտ տեղական ՀԿ-ներից և իշխանություններից մասնակցել է Շվեդական կարմիր խաչի հետ համատեղ կազմակերպված երկու վերապատրաստման դասընթացների տեղական առողջապահության ոլորտի մասնագետների ու այն գերատեսչությունների համար, որոնք աշխատում են հակամարտությունների առնչությամբ նախկինում պահվող անձանց հետ:

Առողջապահություն

25 բուժաշխատող Տավուշի և Գեղարքունիքի մարզերի խոշոր հիվանդանոցներից մասնակցել է Հիմնական կենսապահովման և վնասվածքների նախահիվանդանոցային կենսապահովման դասընթացին, որն անցկացվել է 2023 թ.-ին ԿԽՄԿ աջակցությամբ ստեղծված Հայաստանի անհետաձգելի և աղետների բժշկության միջազգային ուսումնավարժական կենտրոնի փորձագետների կողմից:

Պատգարակներ և բեկակներ են նվիրաբերվել Հայաստանի անհետաձգելի և աղետների բժշկության միջազգային ուսումնավարժական կենտրոնին՝ ուսումնական նյութերով օժանդակության շրջանակում:

40 ներկայացուցիչ Առողջապահության նախարարությունից, Փրկարար ծառայությունից, Երևանի, Կապանի և Իջևանի բժշկական կենտրոններից մասնակցել է «Զանգվածային տուժածներով պատահարների կառավարում» **երեք դասընթացների:**

«Զանգվածային տուժածներով պատահարների կառավարում» դասընթաց Կապանի բժշկական կենտրոնում:

Բնակավայրերի ջրամատակարարում

3 պահեստային գեներատոր և երեք ավտոմատ փոխանցման անջատիչ է տեղադրվել Կապանի, Սիսիանի բժշկական կենտրոններում և Ջերմուկի առողջության կենտրոնում՝ հոսանքազրկման դեպքում էլեկտրաէներգիա ապահովելու նպատակով:

Երևանի ԴԲԳԿ դիսպետարանի լուսավորությունն ու օդափոխության համակարգը բարելավվել են՝ ապահովելով

առողջապահական և անվտանգության միջազգային չափանիշներին համապատասխանությունը:

Էլեկտրահաղորդման համակարգն է թարմացվել Մարտունու դիսպետարանի, դիսպետարանի սառնարանային կոնտեյների և գեներատորի միջև, իսկ դիսպետարանում տեղադրվել է **ավտոմատ փոխանցման անջատիչ**՝ հոսանքազրկման դեպքում էլեկտրաէներգիա ապահովելու նպատակով:

Միջազգային մարդասիրական իրավունքի խթանում

16 սպա, պայմանագրային զինծառայող և ենթասպա ՀՀ զինված ուժերի տարբեր ստորաբաժանումներից մասնակցել է դասընթացավարների վերապատրաստման երկօրյա դասընթացի, որի շրջանակներում քննարկվել են Միջազգային մարդասիրական իրավունքի (ՄՄԻ) մարտահրավերները ժամանակակից զինված հակամարտություններում:

14 միջին և բարձր աստիճանի կոչում ունեցող զինվորական իրավաբան ՀՀ ՊՆ տարբեր ստորաբաժանումներից մասնակցել է ՄՄԻ-ի շրջանակներում ժամանակակից զինված ուժերում իրավախորհրդատուի դերի վերաբերյալ դասընթացին:

18 սպա և ենթասպա ազգային անվտանգության ծառայության սահմանապահ զորքերից իրազեկվել է ԿԽՄԿ հանձնազրի:

Դասընթացավարների վերապատրաստման դասընթաց ԿԽՄԿ Երևանյան գրասենյակում:

գործունեության և ՄՄԻ հիմունքների վերաբերյալ Սյունիքի մարզի Գորիս և Կապան քաղաքներում կազմակերպված ԿԽՄԿ դասընթացների շրջանակներում:

18 սպա, ենթասպա և սերջանտ ՀՀ ՊՆ Խաղաղապահ բրիգադից տեղեկացել է ԿԽՄԿ-ի հանձնազրի և գործունեության մասին:

Հատուկ նշանակության բանակային կորպուսի մարտավարական օղակի **20 միջին և բարձրաստիճան սպա** մասնակցել է ՄՄԻ հիմունքների վերաբերյալ իրազեկման հանդիպման Գորիսում:

30 բարձրաստիճան սպա Պաշտպանության նախարարությունից և Գլխավոր շտաբից մասնակցել է ռազմական պլանավորման և գործողությունների վերաբերյալ որոշումների կայացման ընթացքում ՄՄԻ-ի կարևորության շուրջ իրազեկման հանդիպման:

50 կուրսանտ մասնակցել է ՄՄԻ հիմունքների վերաբերյալ իրազեկման հանդիպման Ա. Խանփեյրյանցի անվան ռազմական ավիացիոն համալսարանում:

179 անձ, այդ թվում՝ ուսանողներ և իրավունքի մասնագետներ, մասնակցել է հայաստանյան գործընկեր համալսարանների հետ համատեղ իրականացվող **Միջազգային հանրային իրավունքի դպրոցի** դասընթացի վեց հանդիպումներին:

8 տարբեր կրթական հաստատություններից, այդ թվում՝ Ռազմական ակադեմիայից և Հայաստանի դիվանագիտական դպրոցից ութ թիմ, մասնակցել է Ժնևի կոնվենցիաների 75-ամյակին նվիրված ՄՄԻ-ի ազգային դատախազ-մրցույթին:

15,450 դրամական փոխանցում է արվել ԿԽՄԿ-ի կողմից 2024 թ.-ի հունվարից ապրիլ ընկած ժամանակահատվածում՝ Ղարաբաղից Հայաստան տեղափոխված և Սյունիքի, Վայոց Ձորի, Գեղարքունիքի ու Տավուշի մարզերում բնակություն հաստատած անձանց բնակարանի վարձավճարի և կոմունալ վճարումների համար պետական աջակցության ծրագրի շրջանակում: Հունվարի դրամական փոխանցումներն իրականացվել են ԿԽՄԿ-ի կողմից՝ ՀԿԽԸ-ի հետ համագործակցությամբ:

18 տնային տնտեսություն Գեղարքունիքի մարզի Կախակն գյուղից ստացել է աջակցություն փոքր դրամաշնորհների տեսքով՝ եկամտաբեր գործունեություն ծավալելու նպատակով:

18 շահառու Գեղարքունիքի մարզի Կախակն գյուղից մասնակցել է վերապատրաստման դասընթացների՝ հաշվապահության, մարքեթինգի և վաճառքի ոլորտներում իրենց հմտություններն ամրապնդելու նպատակով:

8 տնային տնտեսություն, այդ թվում՝ անհայտ կորածների, պահվող անձանց և նախկինում պահվող անձանց խոցելի ընտանիքները, ստացել են դրամական աջակցություն՝ հրատապ կարիքները հոգալու համար:

10 տների վերականգնման նախագիծ է մեկնարկել հատուկ պաշտպանության կարիք ունեցող անձանց համար՝ «Հայաստանի Ֆուլեր տնաշինական կենտրոն» ՀԿ-ի հետ համագործակցությամբ:

4 տնտեսության Սյունիքի մարզի Բարձրավան գյուղից տրամադրվել են կաթիլային ոռոգման հավելյալ համակարգեր՝ ազնվամորու դաշտերի ոռոգման նպատակով:

229 ակտիվ ՀԿԽԸ կամավոր Հայաստանի հինգ՝ Արարատի, Գեղարքունիքի, Սյունիքի, Տավուշի և Վայոց Ձորի մարզերից ընդգրկվել է հնարավոր ճգնաժամերին արձագանքելու համատեքստում կամավորների պատրաստվածության և կարողությունների գնահատման գործընթացում:

Բարձրավան գյուղի տնային տնտեսություններին տրամադրվել են կաթիլային ոռոգման համակարգեր:

Մենք աջակցում ենք զինված հակամարտությունից և բռնության այլ իրավիճակներից տուժած մարդկանց ամբողջ աշխարհում՝ անելով հնարավորինը նրանց կյանքն ու արժանապատվությունը պաշտպանելու և տառապանքը մեղմելու համար, հաճախ՝ Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի մեր գործընկերների հետ համագործակցությամբ: Մենք նաև ձգտում ենք պաշտպանել մարդկանց զրկանքներից մարդասիրական իրավունքը խթանելու և ամրապնդելու, ինչպես նաև համամարդկային

Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի պատվիրակություն
Հայաստանում
73/3 Նաիրի Ջարյան փ.
0014 Երևան, Հայաստան
Հեռ.՝ +374 297415, erevan@icrc.org
Գլխավոր նկարը՝ Քնարիկ Մերոյանի/ԿԽՄԿ
© ԿԽՄԿ, սեպտեմբեր 2024 թ.

facebook.com/icrcAm
twitter.com/icrcAm
instagram.com/icrc

